

MYKES

Boletín do Grupo Micológico Galego
“Luis Freire”

Volume 22
2019

GRUPO MICOLÓXICO GALEGO

**«I JORNADAS MICOLÓGICAS DA FREGUESÍA DE PIAS»
(MONÇÃO, PORTUGAL)**

por
M.L. CASTRO¹, F.X. MARTINS, C. MONTEIRO, J.M. PONTE & A.M.
QUEIRÓS

CASTRO, M.L., MARTINS, F.X., MONTEIRO, C., PONTE, J.M. & QUEIRÓS, A.M. 2019. «I Jornadas Micológicas da Freguesía de Pias» (Monção, Portugal). *Mykes* 22: 95-100.

Resumo

Neste artigo amósase un listado con un total de 96 especies de macromicetos recolectadas e expostas na «I Jornadas Micológicas de Pias» (Monção) celebrada no mes de decembro de 2018, das cales non foi conservada *exsiccata*.

Palabras clave: macromicetos, Monção, Pias, Portugal.

CASTRO, M.L., MARTINS, F.X., MONTEIRO, C., PONTE, J.M. & QUEIRÓS, A.M. 2019. «I Jornadas Micológicas da Freguesía de Pias» (Monção, Portugal). *Mykes* 22: 95-100.

Summary

This article shows a total of 96 species of mushrooms collected and exposed in the «I Jornadas Micológicas de Pias» (Monção) held in the month of December 2018, of which *exsiccata* has not been conserved.

Keywords: mushrooms, Monção, Pias, Portugal.

INTRODUCCIÓN

O territorio do Alto Minho está situado no noroeste de Portugal, limitando ao norte con Galicia, ao sur co distrito de Braga e ao oeste con Trás-os-Montes. Os fortes contrastes naturais, marcados por montes e zonas altas descontinuas e vales profundos, condicionan o uso dos solos agrícolas e forestais.

¹Contacto: lcastro@uvigo.es

Nesta rexión inclúense os seguintes concellos: Monção, Melgaço, Arcos de Valdevez, Paredes de Coura, Ponte da Barca, Ponte de Lima, Viana do Castelo (capital do distrito), Camiña, Valença e Vila Nova da Cerveira. Posúe unha superficie de 2 250 km² e unha poboación de 250 400 habitantes (ano 2009), o que determina totalmente o uso que se da aos solos e a localización dos bosques e zonas arboradas.

Algunhas das zonas máis altas corresponden a lugares de interese natural como a Paisaxe Protexida do Corno do Bico (Paredes de Coura) ou o Parque Nacional Peneda-Gêres (Melgaço, Monção e Arcos de Valdevez) e presentan importantes zonas forestais de árbores caducifolias autóctonas. O resto do territorio, está amplamente invadido por plantacións de piñeiros, eucaliptos e acacias, excepto nas áreas de superficie máis irregular e próxima a ríos e a regatos nas que se conserva mellor a biodiversidade arbórea, e incluso se asentan importantes matas de loureiro, entre os carballos.

Esta diversidade vexetal, xunto coas particulares condicións ecolóxicas da zona, fai que a diversidade da micobiota tamén sexa importante, por iso foi extremadamente interesante a realización das «I Jornadas Micológicas da freguesía de Pias», no día 15 de decembro de 2018, que aínda que se teña realizado fora da tempada micolóxica habitual sorprendeu aos asistentes polo elevado número de especies observadas.

METODOLOXÍA

Ao tratarse dunha «xornada popular de divulgación» varios grupos pequenos realizaron diversos itinerarios, guiados por membros da organización. Na fin realizouse unha exposición didáctica de posta en común (figura 1).

Por non recordar con exactitude o hábitat e localidade de cada colección, o material exposto non foi conservado, é dicir, non hai *exsiccata* dos taxons observados e identificados. Non obstante, polas razóns indicadas arriba, os organizadores e monitores decidiron publicar o listado das especies que se conseguiron identificar «*in situ*».

Fig. 1. Mesas da exposición cos cogomelos etiquetados.

Para a identificación de «visu» foron utilizadas as guías de campo habituais: BON (1998), CASTRO (2004), CASTRO *et al.* (2004), COURTECUISE & DUHEN (2000), EYSSARTIER & ROUX (2013), GERARDT *et al.* (2000), MARTINS (2004) e MARCOTE *et al.* (2008).

CATÁLOGO DE ESPECIES

No catálogo, os 96 taxons figuran por rigorosa orde alfabética de xénero e epíteto específico, previa actualización da nomenclatura coa base de datos INDEX FUNGORUM (en liña).

Trátase dun simple listado, polo que non se indica a frecuencia dos taxons na zona, nin a súa coroloxía.

Agaricus sylvaticus Schaeff.
Amanita citrina Pers.
Amanita curtipes E.-J.Gilbert
Amanita gemmata (Fr.) Bertill.
Amanita muscaria (L.) Lam.
Amanita phalloides (Vaill. ex Fr.) Link
Amanita rubescens Pers.
Armillaria gallica Marxm. & Romagn.
Asterophora lycoperdoides (Bull.) Ditmar
Asterophora parasitica (Bull.) Sing.

Astraeus hygrometricus (Pers.) Morgan
Calocera viscosa (Pers.) Fr.
Cantharellus cibarius Fr.
Cantharellus subpruinosis Eyssart. & Buyck
Chroogomphus rutilus (Schaeff.) O.K.Mill.
Clavulina cinerea (Bull.) J.Schröt.
Clavulina coralloides (L.) J.Schröt.
Clavulina rugosa (Bull.) J.Schröt.
Clitocybe costata Kühn. & Romagn.
Clitocybe dicolor (Pers.) Murrill
Clitocybe gibba (Pers.) P.Kumm.
Clitocybe nebularis (Batsch.) P.Kumm.
Clitocybe vibecina (Fr.) Quél.
Coprinus comatus (O.F. Müll.) Pers.
Coprinopsis picacea (Bull.) Redhead, Vilgajls & Moncalvo
Cortinarius cinnamomeobadius P.D.Orton
Cortinarius croceus Rob.Henry
Cortinarius semisanguineus (Fr.) Gillet
Craterellus cornucopioides (L.) Pers.
Craterellus lutescens (Fr.) Fr.
Craterellus tubaeformis (Fr.) Quél.
Crepidotus cesatii (Rabenh.) Sacc.
Cuphophyllus virgineus (Scop.) Bon
Cyathus striatus (Huds.) Willd.
Entoloma corvinum (Kühn.) Noordel.
Fistulina hepatica (Schaeff.) With.
Gliophorus psittacinus (Schaeff.) Herink
Gymnopilus junonius (Fr.) P.D.Orton
Gymnopilus hybridus (Gillet) Maire
Gymopilus penetrans (Fr.) Murrill
Helvella elastica Bull.
Helvella lacunosa Afz.
Helvella macropus (Pers.) P.Karsten
Hydnellum conrescens (Pers.) Banker
Hydnum repandum L.
Hydnum rufescens Pers.
Hygrocybe conica (Schaeff.) P.Kumm.
Hygrocybe nigrescens (Quél.) Kühn.
Hygrocybe miniata (Fr.) P.Kumm.
Hygrophoropsis aurantiaca (Wulf.) Maire
Hygrophorus cossus (Sow.) Fr.

Imleria badia (Fr.) Vizzini
Laccaria amethystina Cooke
Laccaria fraterna (Sacc.) Pegler
Laccaria laccata (Scop.) Cooke
Laccaria proxima (Boud.) Pat.
Lactarius camphoratus (Bull.) Fr.
Lactarius deliciosus (L.) Gray
Lactarius subdulcis (Pers.) Gray
Laurobasidium laurii (Geyl.) Jülich
Leccinum scabrum (Bull.) Gray
Lepista nuda (Bull.) Cooke
Lycoperdon molle Pers.
Lycoperdon perlatum Pers.
Macrolepiota permixta (Barla) Pacioni
Marasmiellus ramealis (Bull.) Sing.
Mycena pura (Pers.) P.Kumm.
Otidea alutacea (Pers.) Massee
Phaeolus schweinitzii (Fr.) Pat.
Phellodon niger (Fr.) P.Karst.
Phlebia tremellosa (Schrad.) Nakasone & Burds.
Postia subcaesia (A.David) Jülich
Psathyrella piluliformis (Bull.) P.D.Orton
Pseudoclitocybe expallens (Pers.) M.M.Moser
Pseudocraterellus undulatus (Pers.) Rausch.
Rhodocollybia butyracea (Bull.) Lennox
Russula albonigra (Krombh.) Fr.
Russula caerulea Fr.
Russula nigricans Fr.
Russula sardoniana Fr.
Russula torulosa Bres.
Sarcodon squamosus (Schaeff.) Quél.
Scleroderma citrinum Pers.
Sparassis crispa (Wulfen) Fr.
Sphaerobolus stellatus Tode
Stereum hirsutum (Willd.) Pers.
Suillus bovinus (L.) Roussel
Trametes versicolor (L.) Lloyd
Tremella mesenterica Retz.
Tricholoma equestre (L.) P.Kumm.
Tricholoma portentosum (Fr.) Quél.
Tricholoma saponaceum (Fr.) P.Kumm.

Tricholoma sejunctum (Sow.) Quél.
Tricholoma sulphureum (Bull.) P.Kumm.
Xylaria apiculata Cooke

AGRADECIMENTOS

A institucións, como o concello de Monção e a *Escola Profissional do Alto Minho Interior* (EPRAMI), e asociacións, como a *Associação de Caça e Pesca do Gadanha* e a *Associação Micológica A Pantorra*, que axudaron para que esta xornada fora unha realidade, e, moi especialmente ás persoas que as organizaron. É de destacar a labor de Cátia Esteves, Luis Ponte, Pedro de Souza, e, como non, a de todos os participantes que, con tanto entusiasmo, buscaron e apañaron no campo os espécimes, que logo axudaron a identificar, poñendo especial énfase no uso dos nomes científicos correctos; ao que probablemente axudou que nesta zona, aparentemente micófoba, haxa poucos nomes populares.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

- BON, M. 1998. *Guía de campo de los hongos de Europa*. Barcelona. Omega.
- CASTRO, M. 2004. *Cogomelos de Galicia e Norte de Portugal*. Vigo. Edicións Xerais.
- CASTRO, M., JUSTO, A., LORENZO, P. & SOLIÑO, A. 2004. *Guía micológica dos ecosistemas galegos*. A Coruña. Baía Edicións.
- COURTECUISSÉ, R. & DUHEN, B. 2000. *Guide des champignons de France et d'Europe*. Paris. Delachaux et Niestlé.
- EYSSARTIER, G. & ROUX, P. 2013. *Le guide des champignons de France et Europe*. Paris. Éditions Belin.
- GHERARDT, E., VILA, J. & LLIMONA, X. 2000. *Hongos de España y de Europa*. Barcelona. Omega.
- INDEX FUNGORUM (en liña). Nomenclatural database Index Fungorum Partnership in <http://www.indexfungorum.org/names/names.asp> [Consultado: 20-V-2019].
- MARTINS, F.X. 2004. *Património Natural Transmontano. Cogumelos*. Mirandela. João Azevedo Editor.
- MARCOTE, J.M.C., POSE, M. & TRABA, J.M. 2008. *Cogomelos de Galicia*. Santiago de Compostela. Xunta de Galicia.